

**Vilniaus
universiteto
leidykla**

Lietuvos istorijos studijos

ISSN 1392-0448
eISSN 1648-9101

VILNIUS UNIVERSITY

Scholarly Journal

Studies of Lithuania's History

2022

Vol. 50

Published since 1992

Vilnius University Press
Vilnius, 2022

ISSN 1392-0448
eISSN 1648-9101

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Mokslo žurnalas

Lietuvos istorijos studijos

2022

50 tomas

Leidžiamas nuo 1992 metų

Vilniaus universiteto leidykla
Vilnius, 2022

The journal is published twice a year

Editorial Board

Editor-in-Chief

Prof. dr. *Alfredas Bumblauskas* Vilnius University (History 05 H)

Executive Secretary

Doc. dr. *Tomas Vaiseta* Vilnius University (History 05 H)

Editors:

Prof. dr. *Zenonas Butkus* Vilnius University (History 05 H)
Dr. *Borys Čerkas* The National Academy of Sciences of Ukraine,
Institute of History of Ukraine (History 05 H)
Prof. habil. dr. *Bogusław Dybaś* Nicolaus Copernicus University, Toruń / Scientific Centre
of the Polish Academy of Sciences in Vienna (History 05 H)
Prof. habil. dr. *Sven Ekdahl* Göteborg University (History 05 H)
Prof. dr. *Robert Frost* University of Aberdeen, United Kingdom (History 05 H)
Prof. dr. *Arūnas Streikus* Vilnius University (History 05 H)
Dr. *Magnus Ilmjärv* Tallinn University (History 05 H)
Dr. *Neringa Klumbytė* Miami University, United States of America (Philosophy 01 H)
Prof. dr. *Mathias Niendorf* Ernst-Moritz-Arndt Universität Greifswald (History 05 H)
Prof. habil. dr. *Zenonas Norkus* Vilnius University (Sociology 05 S)
Prof. dr. *Rimvydas Petrauskas* Vilnius University (History 05 H)
Dr. *Darius Staliūnas* Lithuanian Institute of History (History 05 H)
Prof. habil. dr. *Rafał Witkowski* Adam Mickiewicz University in Poznań (History 05 H)

Address:

Vilnius University Faculty of History
7 Universiteto St., LT-01513 Vilnius, Lithuania
E-mail: istorijos.studijos@gmail.com
<http://www.journals.vu.lt/lietuvos-istorijos-studijos>

The articles were reviewed by two experts

Included in:

Central & Eastern European Academic Source (EBSCOhost);
Historical Abstracts (EBSCOhost);
Humanities International Complete (EBSCOhost);
Humanities International Index (EBSCOhost);
TOC Premier (EBSCOhost);
CEEOL

This publication was funded by the Lithuanian Science Council according to Project No. S-LIP-22-2 of the National Lithuanian Studies and Dissemination Program 2016–2024

Copyright © 2022 Authors. Published by Vilnius University Press

This is an Open Access journal distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

Žurnalas leidžiamas du kartus per metus, Priedas – kas antri metai

Redaktorių kolegija

Vyriausiasis redaktorius

Prof. dr. *Alfredas Bumblauskas* Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Atsakingasis sekretorius

Doc. dr. *Tomas Vaiseta* Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Nariai:

Prof. dr. *Zenonas Butkus*

Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Dr. *Borys Čerkas*

Ukrainos nacionalinės mokslų akademijos

Ukrainos istorijos institutas (Istorija 05 H)

Prof. habil. dr. *Bogusław Dybaś*

Torunės Mikalojaus Koperniko universitetas / Lenkijos mokslų akademijos tyrimų centras Vienoje (Istorija 05 H)

Prof. habil. dr. *Sven Ekdahl*

Geteborgo universitetas, Švedija (Istorija 05 H)

Prof. dr. *Robert Frost*

Aberdyno universitetas, Jungtinė Karalystė (Istorija 05 H)

Prof. dr. *Arūnas Streikus*

Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Dr. *Magnus Ilmjärv*

Talino universitetas, Estija (Istorija 05 H)

Dr. *Neringa Klumbytė*

Majamio universitetas, Jungtinės Amerikos Valstijos (Filosofija 01 H)

Prof. dr. *Mathias Niendorf*

Greifswaldo Ernsto Moritzo Arndto universitetas, Vokietija (Istorija 05 H)

Prof. habil. dr. *Zenonas Norkus*

Vilniaus universitetas (Sociologija 05 S)

Prof. dr. *Rimvydas Petrauskas*

Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Dr. *Darius Staliūnas*

Lietuvos istorijos institutas (Istorija 05 H)

Prof. habil. dr. *Rafał Witkowski*

Poznanės Adomo Mickevičiaus universitetas, Lenkija (Istorija 05 H)

Redakcijos adresas:

Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas

Universiteto g. 7, LT-01513 Vilnius, Lithuania

El. paštas: istorijos.studijos@gmail.com

<http://www.zurnalai.vu.lt/lietuvos-istorijos-studijos>

Straipsniai vertinti dviejų recenzentų

Indeksuojamas:

Central & Eastern European Academic Source (EBSCOhost);

Historical Abstracts (EBSCOhost);

Humanities International Complete (EBSCOhost);

Humanities International Index (EBSCOhost);

TOC Premier (EBSCOhost);

CEEOL

Leidybą pagal Valstybinės lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 metų programos projektą Nr. S-LIP-22-2 finansavo Lietuvos mokslo taryba

Autorių teisės © 2022 Autoriai. Publikavo Vilniaus universiteto leidykla.

Tai yra atvirosios prieigos žurnalas. Žurnalas platinamas vadovaujantis Kūrybinių bendrijų licencija Priskyrimas, kuri leidžia laisvai ir neribotai naudoti, kaip mano esant reikalinga, be kita ko, kopijuoti, daryti pakeitimus ir kurti išvestinius kūrinius, naudoti komerciniais ir nekomerciniais tikslais nurodant informacijos šaltinį ir autorių.

Turinys

STRAIPSNIAI

<i>Tomas Vaitkus</i> . Prozopografinis metodas ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės centrinių, administracinių, teismų pareigūnų duomenys Lietuvos Metrikoje 1528–1564 metais	8
<i>Eugenijus Saviščevas</i> . Karšuvos laukai, bajorlaukiai ir bajorkaimiai XIV–XVIII amžiuje: šaltiniai, statistika, tęstinumas ir lokalizacija	28
<i>Tomas Čelkis</i> . Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės pašto kelių struktūra XVI–XVIII amžiuje	51
<i>Rūta Miškinytė</i> . Vilniaus Šv. Jono bažnyčios dvasininkų reikšmė miesto elgetų gyvenime XVIII amžiuje	74
<i>Marija Drėmaitė</i> . Būsto modernėjimas ir urbanistinis planavimas Vilniuje 1919–1943 metais	89
<i>Ignė Rasickaitė</i> . Psichologijos mokslo likimas Lietuvos aukštosiose mokyklose Antrojo pasaulinio karo metais	110
<i>Salvijus Kulevičius</i> . Paveldo industrija, arba lietuviški dvaro vaizdiniai XXI amžiuje.....	130

IN MEMORIAM

<i>Algirdas Jakubčionis</i> . In memoriam docentui, istorijos daktarui Algiui Povilui Kasperavičiui (1942–2022).....	146
---	-----

KLASIKA

<i>Robin George Collingwood</i> . Istorija kaip praeities patirties atkartojimas.....	148
---	-----

MOKSLINIS GYVENIMAS

<i>Ineta Šuopytė</i> . Doktorantų mokykla „Pokario masinė gyvenamoji statyba kaip paveldo objektas“ Vilniaus universiteto Istorijos fakultete.....	162
---	-----

APIE DISERTACIJŲ GYNIMĄ VILNIAUS UNIVERSITETO ISTORIJOS FAKULTETE

<i>Karolis Čižauskas</i> . Iš belangės grandinės į laisvės šviesą (apie Antano Petrilionio disertaciją „Belaisviai Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Vokiečių ordino karuose (XIV–XV amžiai)“ ir jos gynimą)	166
---	-----

Contents

ARTICLES

- Tomas Vaitkus*. Prosopographical Method and Data of Central, Administrative, and Judicial Officers of the GDL in the Lithuanian Metric, 1528–1564 8
- Eugenijus Saviščevas*. Fields, Noblemen’s Fields, and Noblemen’s Villages of Karšuva in the 14th–18th Centuries: Sources, Statistics, Continuity, and Localization 28
- Tomas Čelkis*. The Structure of Postal Routes of the Grand Duchy of Lithuania in the 16th–18th Centuries 51
- Rūta Miškinytė*. Role of the Clergy of Vilnius St. John’s Church in the Life of the City’s Beggars in the 18th Century 74
- Marija Drėmaitė*. Housing Modernization and Urban Planning in Vilnius: 1919–1943 89
- Ignė Rasickaitė*. The Fate of Psychology in Lithuanian Higher Education Institutions during World War II 110
- Salvijus Kulevičius*. Heritage Industry, or Lithuanian Notions of the Manor in the 21st Century 130

IN MEMORIAM

- Algirdas Jakubčionis*. In memoriam dr. Algis Povilas Kasperavičius (1942–2022) 146

CLASSICS

- Robin George Collingwood*. History as Re-enactment of Past Experience 148

ACADEMIC LIFE

- Ineta Šuopytė*. PhD Students’ Summer School „Postwar Mass Construction as an Object of Heritage“ in Vilnius University, Faculty of History 162

ON THESES DEFENDED AT THE FACULTY OF HISTORY OF VILNIUS UNIVERSITY

- Karolis Čižauskas*. From the Darkness of Prison into the Light of Freedom (on Antanas Petrilionis’ Thesis „Prisoners of War of the Grand Duchy of Lithuania and the Teutonic Order (14th–15th Centuries)”) 166